

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE ȘI RELAȚII
INTERNAȚIONALE**

CURRICULUM

DREPT INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE

(Ciclul III)

AUTOR:

Natalia SUCEVEANU,
doctor în drept, conferențiar universitar

Total ore 124

Contact direct: 24

Lucru individual:100

Forma de evaluare: examen

Nr. de credite: 10

***Aprobat la ședința Consiliului Școlii Doctorale
din: 29.12.2015, proces-verbal Nr. 4***

***Avizat de Consiliul Științific al USEM
la 30.12.2015, proces-verbal Nr. 2***

***Aprobat la ședința Senatului USEM
din: 30.12.2015, proces-verbal Nr. 9***

I. PRELIMINARII

I. Preliminarii

Cursul de **Drept instituțional al Uniunii Europene** pentru studenții ciclului III urmărește transmiterea de informații accesibile tuturor doctoranzilor, în sensul familiarizării acestora cu noțiunile, aspectele procedurale, instituționale și funcționale ale UE, condiții de aderare la UE, înțelegerea procesului de integrare în UE. Formele pe care le-a prins renumita tendință de „Integrare Europeană” își au începuturile în dorința unei gândiri absolut noi de promovare și susținere a relațiilor interstatale din Europa după finalizarea celui de-al Doilea Război Mondial. În special, începuturile se regăsesc în Tratatul de la Paris și Roma care au instituit Comunitatea Oțelului și Cărbunelui (tratat actualmente expirat) Comunitatea Economică Europeană și Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică, tratate negociate, semnate și ratificate inițial de șase State Membre. Structurile pe care aceste Tratat le-au creat sînt recunoscute pînă în prezent într-o Europă Unită, ale cărei hotare s-au extins de la 6 la 28 State Membre.

Ideea unei Europe Unite, ale cărei începuturi se materializa doar în cele 4 libertăți, cu un caracter preponderent economic – circulația de bunuri, persoane, servicii și capital, s-a extins asupra unor domenii cum ar fi protecția mediului și relațiile de muncă. Această tendință de Integrare Europeană a devenit tot mai actuală cu cît hotarele Uniunii Europene s-au apropiat de cele ale Republicii Moldova.

Dreptul Uniunii Europene a apărut ca o necesitate pentru a reglementa aceste relații noi, necunoscute pînă acum statelor europene, evoluînd pe căi extra-naționale la început, care au dus la existența în zilele noastre a unui nou sistem de drept, cu elemente de supranaționalitate. Cu siguranță, Uniunea Europeană dispune doar de competențe atribuite în baza Tratatului instituind Uniunea Europeană și a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, nimic mai mult. În același timp, principalele instituții ale Uniunii Europene – Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia și Parlamentul – au avut întotdeauna tendința de a trece peste competențele pe care le-a oferit Tratatul și de a se extinde în sectoare care constituiau pînă nu demult competența exclusivă a Statelor Membre.

Curriculumul la disciplina **Drept instituțional al Uniunii Europene** se axează pe trei niveluri de complexitate: cunoaștere, aplicare și integrare. Cunoașterea se axează pe acumularea informației primare, necesare pentru înțelegerea conceptelor din cadrul Dreptului Uniunii Europene. Aplicarea ține de procesul de formare și dezvoltare a capacităților tipice Dreptului Uniunii Europene. Integrarea presupune formarea și dezvoltarea capacităților de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații atipice, aplicarea lor în situații de problemă.

Rațiunea pentru care ne-am propus realizarea acestui curs este dată de prioritatea politicii interne și externe a RM la această etapă, și anume – asocierea politică, integrarea economică și eventual aderarea la Uniunea Europeană. În prezentul context, cursul nu este doar o disciplină juridică, ci și un mecanism de formare a unor deprinderi noi, inexistente pînă acum, necesare corpului de judecători, procurori, funcționari publici, avocați din Moldova, pentru a face față transformărilor din societate care au demarat deja și în termen lung vor culmina cu preluarea totală a normelor de Drept al UE în sistemul național de drept.

De asemenea, cursul are în vedere dobîndirea de către doctoranzi a unor cunoștințe de strictă specialitate în domeniul dreptului instituțional al UE și anume: actele normative ale UE, structura și procedurile de coordonare a politicilor europene, negocierile conduse la nivel politic, în general, și negocierile la nivel tehnic, în special, structura instituțională, sistemul jurisdicțional al UE, politicile interne și externe ale UE, actorii cheie și locul acestora în procesul de coordonare a politicilor Uniunii Europene, promovarea interesului național la nivel european.

II. OBIECTIVELE GENERALE ALE DISCIPLINEI

În baza studierii disciplinei Drept instituțional al Uniunii Europene studentul ciclului III trebuie:

La nivel de cunoaștere și înțelegere

- să reproducă noțiunile fundamentale ale cursului Drept instituțional al Uniunii Europene
- să descrie evoluția istorică a integrării europene
- să definească principiile de bază ale proceselor de integrare europeană, de extindere a UE, de constituire și modul de funcționare a instituțiilor UE, modalitatea de negociere și aderarea noilor state la UE
- să descrie diversele forme de integrare europeană
- să distingă formele integrării europene și procesele respective
- să definească noțiunea de Comunități Europene/Comunitate Europeană /Uniunea Europeană
- să distingă tipurile de integrare europeană – economică, politică, militară
- să definească acquis-ul Uniunii Europene și principiile sale fundamentale
- să cunoască cadrul instituțional de bază al Uniunii Europene
- să descrie cadrul normativ al Uniunii Europene
- să identifice instituțiile Uniunii Europene implicate în procesul de luare a deciziilor la nivelul UE
- să identifice și să gestioneze informația la tema cursului în diverse surse de informație

La nivel de aplicare

- să perceapă particularitățile Dreptului instituțional al Uniunii Europene în comparație cu Dreptul internațional public vizavi de instituțiile implicate
- să compare diversele trepte și etape de evoluție a Uniunii Europene de la Comunitatea Europeană sectorială (CECO), la CEE, apoi la Uniunea Europeană, evoluția tratatelor modificative dar și recentul tratat de modificare de la Lisabona, punând în valoare esența și importanța lor
- să interpreteze clauzele tratatelor constitutive în conformitate cu jurisprudența Curții Europene de Justiție
- să compare atribuțiile funcționale ale instituțiilor UE din perspectiva evoluției acestora de la instituții comunitare spre instituții ale Uniunii Europene
- să perceapă raportul dintre Dreptul instituțional al UE și dreptul național al statelor membre ale Uniunii Europene
- să clasifice actele adoptate de instituțiile Uniunii Europene și diferitele proceduri de adoptare a deciziilor la nivelul UE
- să clasifice criteriile de aderare la Uniunea Europeană
- să demonstreze supremația Dreptului UE față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene
- să sintetizeze exigențele înaintate față de un stat pentru aderarea la Uniunea Europeană
- să sintetizeze și să argumenteze experiențele acumulate în cadrul activității teoretice și practice a cursului, prin competențele gnoseologice achiziționate la disciplina drept instituțional al Uniunii europene și necesitatea integrării economice și asocierii politice cu UE

La nivel de integrare

- să propună modificări în legislația națională în baza legislației și standardelor Uniunii Europene asumate în contextul Acordurilor bilaterale încheiate cu UE
- să cerceteze diverse probleme adiacente tematicii cursului din surse suplimentare și de alternativă
- să dezvolte aptitudini de doctrinare a informației din domeniul integrării UE și evoluției instituțiilor Uniunii europene pentru a genera sinteze, analize, clasificări etc. la subiect
- să argumenteze poziția unui stat pentru aderarea la Uniunea Europeană
- să facă pronosticuri asupra evoluției sistemului instituțional al UE
- să argumenteze drepturile și obligațiile Republicii Moldova, care vor rezulta din statutul de stat asociat cu UE, precum și a proceselor de consultare și negociere cu instituțiile UE și a modalităților de maximizare a beneficiilor asocierii și integrării economice cu UE;

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Anul de studii	Numărul de ore			Evaluarea		Responsabil de disciplină
	Total	Contact direct	LI	Nr. de credite	Forma de evaluare	
1	124	24	100	10	examen	N.Suceveanu

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs/prelegeri:

Nr.	Tema	Realizarea în timp
1.	Premisele istorice ale constituirii Comunităților europene(Comunitatea Europeană pentru Cărbune și Oțel (CECO), Comunitatea Economică Europeană (CEE), Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (CEEA))	2
2.	Evoluția Comunităților Europene și crearea Uniunii Europene	2
3.	Extinderea Uniunii Europene și procesul de aderare la Uniunea europeană	2
4.	Ordinea juridică a Uniunii Europene	4
5.	Structura instituțională al Uniunii Europene	2
6.	Instituțiile Uniunii Europene implicate în procesul de luare a deciziilor la nivelul Uniunii	4
7.	Procedurile de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene	2
8.	Sistemul jurisdicțional al UE și rolul acestuia în dezvoltarea dreptului Uniunii Europene	4
9.	Statutul Republicii Moldova față de Comunitățile Europene și UE	2
	TOTAL	24

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

Subiectul 1. Premisele istorice ale constituirii Comunităților Europene(Comunitatea Europeană pentru Cărbune și Oțel (CECO), Comunitatea Economică Europeană (CEE), Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (CEEA))	
Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să prezinte premisele istorice ale apariției Comunităților Europene și a Uniunii Europene - Să analizeze conceptul de Integrare și de Supranaționalitate - să analizeze comparativ dispozițiile următoarelor tratate: <ul style="list-style-type: none"> - Tratatul Comunității Europene pentru Cărbune și Oțel, Comunității Economice Europene și Euratom - Să identifice caracteristicile comunităților europene în raport cu organizațiile internaționale de cooperare - Să analizeze sistemul de colaborare dintre state în organizațiile internaționale de integrare - să analizeze metodele utilizate pentru crearea comunităților europene 	<ul style="list-style-type: none"> - Contextul internațional al constituirii Comunităților Europene. Declarația Schumann - Constituirea Comunităților Europene. Caracteristicile Comunităților europene. - Constituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului - Constituirea Comunității Economice Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA) - Metode propuse pentru construcția europeană

Subiectul 2. Crearea Uniunii Europene	
Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze evoluția Comunităților Europene spre Uniunea Europeană - să analizeze comparativ dispozițiile 	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluția Comunităților Europene între 1958 și 1986. Unificarea instituțională - Actul Unic European 1986

<p>următoarelor tratate modificative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tratatul de la Bruxelles - Actul Unic European - Tratatul Uniunii Europene de la Maastricht - Tratatul de la Amsterdam - Tratatul de la Nisa - Tratatul de la Lisabona <p>- Să scoată în relief natura juridică a Comunităților Europene în raport cu cea a Uniunii Europene</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea Uniunii Europene prin tratatul de la Maastricht - Tratatul de la Amsterdam - Tratatul de la Nisa - Evoluția după Tratatul de la Nisa și eșecul proiectul Tratatului Constituțional - Tratatul de la Lisabona
---	--

Subiectul 3. Extinderea Uniunii Europene și procesul de aderare la Uniunea europeană

Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să analizeze procesul de extindere a UE de la 6 la 28 - Să dezvolte condițiile aderării la Comunitățile europene și Uniunea Europeană - să prezinte etapele de aderare la UE - să distingă politica de extindere a UE și politica de vecinătate a UE 	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluții comparative privind extinderile succesive ale Uniunii Europene - Criteriile de aderare la Uniunea Europeană (Criteriile de la Copenhaga și Madrid) - Etapele de aderare la UE

Subiectul 4. Ordinea juridică a Uniunii Europene

Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să prezinte valorile și obiectivele Uniunii Europene - Să delimiteze tipurile de competențe ale Uniunii Europene - Să analizeze principiile generale ale UE - Să descrie natura juridică a Uniunii Europene după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona - Să identifice izvoarele originare ale dreptului UE - Să diferențieze izvoarele derivate de cele originare și să definească particularitățile izvoarelor derivate - Să identifice importanța izvoarelor complementare 	<ul style="list-style-type: none"> - Valori și obiective ale Uniunii Europene - Delimitarea și clarificarea competențelor Uniunii Europene - Particularitățile dreptului UE. Supremația și efectul direct al dreptului UE - Sursele dreptului Uniunii Europene - Principiile generale ale dreptului UE

Subiectul 5. Structura instituțională a Uniunii Europene

Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să prezinte cadrul instituțional al UE - să caracterizeze principale particularități ale reformei instituționale și noile figuri care guvernează UE - Să identifice principiile de activitate ale instituțiilor europene 	<ul style="list-style-type: none"> - Arhitectura instituțională care guvernează Uniunea Europeană - Particularitățile reformei instituționale - Principiile care guvernează activitatea instituțiilor europene

Subiectul 6. Instituțiile Uniunii Europene implicate în procesul de luare a deciziilor la nivelul Uniunii

Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să descrie evoluția istorică a instituțiilor UE - să determine rolul și atribuțiile fiecărei instituții (Comisie, Consiliul European, Consiliu și Parlament) în procesul decizional al UE - să determine rolul și atribuțiile președintelui Consiliului European, a IRPESC și a președintelui Comisiei Europene în cadrul PESC - să analizeze diferitele modalități de cooperare a Parlamentului European cu alte instituții ale Uniunii Europene în vederea realizării funcțiilor primului 	<ul style="list-style-type: none"> - Instituțiile UE implicate în procesul de luare a deciziilor în cadrul UE – modul de organizare, funcționare și competențe - Consiliul European, Președintele Consiliului European și Înalțul Reprezentant pentru Politică Externă și Securitate Comună. - Consiliul Uniunii Europene - Comisia Europeană - Parlamentul European

Subiectul 7. Procedurile de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene	
Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să identifice variațiile de proceduri de luare a deciziilor existente la nivelul UE - să analizeze particularitățile procedurilor legislative de adoptare a deciziilor în UE - să identifice procedurile non-legislative (procedura de delegare, de implementare) - să determine rolul parlamentelor naționale în procesul de luare a deciziilor la nivel UE. 	<ul style="list-style-type: none"> - Procedurile de luare a deciziilor la nivelul UE. Clasificări și actori implicați - Proceduri și acte legislative în UE - Proceduri și acte non-legislative în UE - Rolul parlamentelor naționale în procesul decizional al Uniunii Europene. Controlul subsidiarității.
Subiectul 8. Sistemul jurisdicțional al UE și rolul acestuia în dezvoltarea dreptului Uniunii Europene	
Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să determine procedura de numire a judecătorilor Curții de Justiție a Uniunii Europene - Să analizeze procedura de alegere și rolul avocaților generali - Să prezinte rolul avocaților generali și contribuția lor în procesul jurisdicțional al UE - Să descrie competența CJUE - Să prezinte temeiul juridic al creării Tribunalului - Să determine procedura de numire, organizare și funcționare a judecătorilor Tribunalului - Să analizeze sub aspect comparativ competențele CJUE și a Tribunalului - Să identifice temeiul legal al creării Tribunalului Funcției Publice - Să analizeze competența TFP - Să identifice acțiunile exercitate în fața organelor jurisdicționale - Să analizeze particularitățile fiecărei acțiuni în parte <ul style="list-style-type: none"> - să prezinte specificul cooperării judecătorului național cu judecătorul CJUE 	<ul style="list-style-type: none"> - Considerații introductive - Constituirea Curții de Justiție - Componenta Curții de Justiție - Statutul juridic al membrilor Curții - Organizarea și funcționarea Curții - Președintele - Formațiunile de judecată - Avocatul general - Tribunalul - Tribunalul funcției publice (TFP) - Competența jurisdicției UE
Subiectul 9. Statutul Republicii Moldova față de UE	
Obiective	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să descrie evoluția relațiilor Republica Moldova- Comunitățile Europene și Uniunea Europeană - Să analizeze rolul Republicii Moldova în cadrul PEV - să identifice cadrul juridic care reglementează relațiile RM cu UE - să descrie evoluția relațiilor RM – UE din perspectiva Politicii Europene de Vecinătate și dimensiunii sale estice (Parteneriatul Estic) - să prezinte cadrul instituțional RM-UE - să analizeze noul cadru juridic al raporturilor RM și UE (Acordul de Asociere cu UE) 	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluția relațiilor Republica Moldova-Uniunea Europeană - Politica Europeană de Vecinătate și Republica Moldova - Parteneriatul estic și impactul acestuia asupra RM - Noul cadru juridic care reglementează relațiile RM – UE și statele sale membre (Acordul de Asociere) - Cadrul instituțional Republica Moldova-Uniunea Europeană

VI. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ A STUDENȚILOR-DOCTORANZI

Nr	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare
1.	<p style="text-align: center;">PROIECT DE CERCETARE ISTORICĂ</p> <p style="text-align: center;">Aspectele instituționale ale procesului de integrare europeană (Evoluția istorică a instituțiilor și competențelor)</p>	<p>I. Proiectarea etapelor cercetării</p> <p>II. Documentarea</p> <p>III. Lecturarea articolelor și studiilor științifice</p> <p>IV. Studiarea jurisprudenței (după caz)</p> <p>V. Identificarea problematicii</p> <p>VI. Definirea actualității problematicii cercetate</p> <p>VII. Realizarea investigației</p> <p>VIII. Identificarea concluziilor preliminare</p> <p>IX. Verificarea validității și credibilității ideilor preliminare prin contrapunerea datelor, informației, opiniilor sau prin utilizarea altor instrumente de verificare experimentală</p> <p>X. Interpretarea rezultatelor obținute</p> <p>XI. Formularea concluziilor finale ale cercetării</p> <p>XII. Elaborarea unor grafice, tabele,</p>	<p>✓ Diversitatea și actualitatea surselor</p> <p>✓ Metodele, tehnicile și instrumentele utilizate în cadrul procesului de cercetare</p> <p>✓ Identificarea și definirea adecvată a problematicii subiectului cercetat</p> <p>✓ Argumentarea actualității subiectului cercetat</p> <p>✓ Modalitățile de realizare a cercetării și prelucrării datelor</p> <p>✓ Corectitudinea formulării aparatului categorial</p> <p>✓ Caracterul obiectiv, clar și concis al analizei realizate</p> <p>✓ Evaluarea critică a rezultatelor studiului</p> <p>✓ Relevanța concluziilor și identificarea cadrului ipotetic de aplicare în practică a rezultatelor</p> <p>✓ Claritatea și relevanța graficelor, tabelor, schemelor etc., elaborate pentru reflectarea rezultatelor (după caz)</p> <p>✓ Originalitatea formei de prezentare a rezultatelor și gradul de implicare și convingere a auditoriului în cadrul discuțiilor</p> <p>Volum – 7-10 pagini</p>

		<p>scheme, etc, care ar reflecta rezultatul cercetării (după caz)</p> <p>XIII. Prezentarea rezultatelor</p>	
2.	<p>PROIECT DE CERCETARE CAUZAL-COMPARATIVĂ</p> <p>Teoretizarea procesului de extindere a Comunităților Europene și a Uniunii Europene</p>	<p>I. Proiectarea etapelor cercetării</p> <p>II. Documentarea</p> <p>III. Lecturarea articolelor și studiilor științifice</p> <p>IV. Studierea jurisprudenței (după caz)</p> <p>V. Identificarea problematicii</p> <p>VI. Definirea actualității problematicii cercetate</p> <p>VII. Realizarea investigației</p> <p>VIII. Identificarea concluziilor preliminare</p> <p>IX. Verificarea validității și credibilității ideilor preliminare prin contrapunerea datelor, informației, opiniilor sau prin utilizarea altor instrumente de verificare experimentală</p> <p>X. Interpretarea rezultatelor obținute</p> <p>XI. Formularea</p>	<p>✓ Diversitatea și actualitatea surselor</p> <p>✓ Metodele, tehnicile și instrumentele utilizate în cadrul procesului de cercetare</p> <p>✓ Identificarea și definirea adecvată a problematicii subiectului cercetat</p> <p>✓ Argumentarea actualității subiectului cercetat</p> <p>✓ Modalitățile de realizare a cercetării și prelucrării datelor</p> <p>✓ Corectitudinea formulării aparatului categorial</p> <p>✓ Caracterul obiectiv, clar și concis al analizei realizate</p> <p>✓ Evaluarea critică a rezultatelor studiului</p> <p>✓ Relevanța concluziilor și identificarea cadrului ipotetic de aplicare în practică a rezultatelor</p> <p>✓ Claritatea și relevanța graficelor, tabelor, schemelor etc., elaborate pentru reflectarea rezultatelor (după caz)</p> <p>✓ Originalitatea formei de prezentare a rezultatelor și gradul de implicare și convingere a auditoriului în cadrul discuțiilor</p> <p>Volum – 7-10 pagini</p>

		<p>concluziilor finale ale cercetării</p> <p>XII. Elaborarea unor grafice, tabele, scheme etc., care ar reflecta rezultatul cercetării (după caz)</p> <p>XIII. Prezentarea rezultatelor</p>	
3.	<p>STUDIU CORELAȚIONAL</p> <p>Armonizarea legislației în statele membre, statele candidate, potențial candidate și statele membre ale Parteneriatului Estic al UE</p>	<p>I. Proiectarea etapelor cercetării</p> <p>II. Documentarea</p> <p>III. Lecturarea articolelor și studiilor științifice</p> <p>IV. Studierea jurisprudenței (după caz)</p> <p>V. Identificarea problematicii</p> <p>VI. Definirea actualității problematicii cercetate</p> <p>VII. Realizarea investigației</p> <p>VIII. Identificarea concluziilor preliminare</p> <p>IX. Verificarea validității și credibilității ideilor preliminare prin contrapunerea datelor, informației, opiniilor sau prin utilizarea altor instrumente de verificare</p>	<p>✓ Diversitatea și actualitatea surselor</p> <p>✓ Metodele, tehnicile și instrumentele utilizate în cadrul procesului de cercetare</p> <p>✓ Identificarea și definirea adecvată a problematicii subiectului cercetat</p> <p>✓ Argumentarea actualității subiectului cercetat</p> <p>✓ Modalitățile de realizare a cercetării și prelucrării datelor</p> <p>✓ Corectitudinea formulării aparatului categorial</p> <p>✓ Caracterul obiectiv, clar și concis al analizei realizate</p> <p>✓ Evaluarea critică a rezultatelor studiului</p> <p>✓ Relevanța concluziilor și identificarea cadrului ipotetic de aplicare în practică a rezultatelor</p> <p>✓ Claritatea și relevanța graficelor, tabelelor, schemelor etc., elaborate pentru reflectarea rezultatelor (după caz)</p> <p>✓ Originalitatea formei de prezentare a rezultatelor și gradul de implicare și convingere a auditoriului în cadrul discuțiilor</p> <p>Volum – 7-10 pagini</p>

		<p>experimentală</p> <p>X. Interpretarea rezultatelor obținute</p> <p>XI. Formularea concluziilor finale ale cercetării</p> <p>XII. Elaborarea unor grafice, tabele, scheme etc., care ar reflecta rezultatul cercetării (după caz)</p> <p>XIII. Prezentarea rezultatelor</p>	
4.	ESEU Adevărata față a Uniunii Europene	<p>I. Studiu bibliografic</p> <p>II. Studiu experimental</p> <p>III. Formularea concluziilor</p> <p>IV. Etapă suplimentară: =Analiza priorităților și activității grupurilor politice din cadrul Parlamentului European (PE), =Identificarea grupului politic al PE, reprezentanții cărui ar susține un discurs pe marginea tematicii în cauză în cadrul PE</p>	<p>✓ Diversitatea și actualitatea</p> <p>✓ Corespunderea conținutului rigorilor științifice, lingvistice, etice și de tehnoredactare</p> <p>✓ Caracterul analitic al expunerii</p> <p>✓ Claritatea tezelor</p> <p>✓ Menținerea raportului – o teză <i>per alineat</i></p> <p>✓ Gradul de dezvoltare a tezelor</p> <p>✓ Originalitatea și argumentarea reflecțiilor finale</p> <p>✓ Integrarea cunoștințelor anterioare</p> <p>✓ Menținerea raportului corelațional dintre concluzii și tezele stabilite inițial</p> <p>✓ Gradul de realizare a etapei suplimentare și argumentarea alegerii</p> <p>✓ Capacitatea de prezentare a concluziilor și gradul de convingere și implicare a auditoriului în cadrul discuțiilor</p> <p>Volum – textul nu va depăși 1500 cuvinte</p>

<p>5.</p>	<p>EXERCITIUL DE TEHNICĂ LEGISLATIVĂ ȘI DE NEGOCIERE</p> <p>Realizarea unui exemplu de adoptare a unei măsuri legislative derivate (proiect de regulament, directivă, decizie) și negocierea textului măsurii legislative în cadrul unui organ de lucru al Consiliului UE</p> <p>Fiecare student va reprezenta în cadrul Consiliului un stat membru al UE,</p> <p>Studentii vor pregăti pozițiile de negociere corespunzător mandatului obținut,</p> <p>În cadrul ședinței simulate vor fi prezentate și negociate pozițiile statelor membre, textul măsurii legislative și va fi adoptat textul final</p>	<p>V. Analiza textului propunerii legislative</p> <p>VI. Studierea celorlalte documente aferente</p> <p>VII. Analiza poziției statelor pe care le prezintă</p> <p>VIII. Elaborarea tezelor pentru prezentarea poziției statelor în negocieri</p> <p>IX. Prezentarea poziției în cadrul ședinței simulative a grupului de lucru</p> <p>X. Adoptarea textului final</p>	<p>✓ Caracterul analitic al expunerii poziției</p> <p>✓ Claritatea tezelor prezentate</p> <p>✓ Originalitatea și argumentarea poziției statului în negocieri</p> <p>✓ Capacitatea de prezentare a argumentelor și de menținere a poziției statului pe care îl reprezintă</p>
<p>7.</p>	<p>CAMPANIE SOCIAL MEDIA</p> <p>De promovare a integrării europene a Republicii Moldova</p>	<p>I. Stabilirea titlului campaniei</p> <p>II. Dezvoltarea planului de promovare a acesteia</p> <p>III. Promovarea campaniei în rândul colegilor, prietenilor rudelor etc.</p> <p>IV. Identificarea rezultatelor preconizate și impactul campaniei</p> <p>V. Evaluarea</p>	<p>✓ Originalitatea titlului în raport cu alte campanii social media similare lansate anterior</p> <p>✓ Structura și viabilitatea planului de dezvoltare</p> <p>✓ Caracterul impactului preconizat</p> <p>✓ Rezultatele obținute: numărul susținătorilor activi, pasivi, oponenților etc.</p> <p>✓ Ingeniozitatea acțiunilor de menținere a rezultatelor pozitive</p> <p>Volum – textul, inclusiv planul de dezvoltare, nu va depăși 5 pagini</p>

		<p>rezultatelor campaniei de promovare</p> <p>VI. Stabilirea unor acțiuni de menținere a rezultatelor pe termen mediu-lung</p>	
8.	<p>PORTOFOLIU</p> <p>Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană</p>	<p>I. Elaborarea conținutului portofoliului</p> <p>II. Analiza structurii acordului</p> <p>III. Acumularea informației tematice privind capitolele acordului</p> <p>IV. Elaborarea tezelor pentru prezentare</p> <p>V. Prezentarea rezultatelor</p>	<p>✓ Acoperirea tuturor capitolelor acordului</p> <p>✓ Corespunderea tezelor elaborate cu conținutul capitolelor acordului</p> <p>✓ Claritatea tezelor</p> <p>Originalitatea prezentării</p>

VII. TEMATICA REFERATELOR

1. Aspectele procesului de integrare europeană. Instituții și competențe
2. Izvoarele Dreptului UE. Supremația legislației UE
3. Coraportul dintre Dreptul UE și legislația națională
4. Efectul direct, indirect și incidental al Dreptului UE
5. Răspunderea în cazul încălcării drepturilor ce reies din legislația UE
6. Procesul de armonizare a legislației interne la legislația UE. Conflicte constituționale
7. Conceptul de control și balanță în cadrul activității instituțiilor UE
8. Supremația dreptului UE
9. Validitatea geografică a Tratatelor europene
10. Natura juridică a Curții de Justiție a UE – organ supranațional și sui generis

CERINȚE înaintate față de forma și conținutul referatului:

Volumul referatului nu mai mic de 10- 12 pagini scris de mână și 8-10 pagini tapate

1. **Foia de titlu:** Ministerul, Universitatea, Școala Doctorală, Tema, a elaborat, conducător științific, localitate și anul (Chișinău 20__)
2. **Cuprinsul** (planul)
3. **Introducerea:** aproximativ 1 pagină, se evidențiază actualitatea și importanța problemei cercetate legătura cu specialitatea
4. **Conținutul:** structurat în capitole, paragrafe, și secțiuni și scris de mână:
Capitolul 1 (include fundamentare teoretică, analiză, sinteze, etc. a problemei cercetării)
1.1. (1.1.1., 1.1.2. etc.) 1.2. 1.3. ...
Capitolul 2 (aplicare, rezultate cercetări, studii de caz, etc.) 2.1. (2.1.1., 2.1.2. etc.) 2.2.
2.3. ...
Trimiterile: I variantă permisă în text după citat, ex.: [9. p.199]
II variantă permisă în subsol, ex.: 1. Paliu A. Cultura comunicării. Chișinău: Epigraf, 1999. p. -199.
5. **Concluzii generale și recomandări** (aproximativ 1 pagină)
6. **Referințe bibliografice:** nu mai puțin de 5 surse

VIII. EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea curentă se va realiza prin susținerea referatelor, analiza studiilor de caz, aprecierea în rezultatul participării active la discuțiile din cadrul prelegerilor, precum și evaluarea finală care se va realiza prin susținerea unui examen.

IX. SUBIECTE DE REPER PENTRU EXAMEN

1. Conceptul de integrare: apariție, evoluție.
2. Construcția comunitară europeană: istorie și perspective
3. Istoricul extinderii Comunităților Europene și a Uniunii Europene de la 6 la 27
4. Rolul Consiliului UE în procesul de luare a deciziilor în UE
5. Rolul Parlamentului European în procesul de luare a deciziilor în UE
6. Rolul Comisiei Europene în calitate de gardian al Tratatelor
7. Privire comparativă asupra competențelor CJUE, CIJ, și Curții EDO
8. Natura juridică a Curții Europene de Justiție – organ supranațional și sui generis
9. Parteneriatul estic și impactul acestuia asupra RM
10. Actele Uniunii Europene și principale proceduri de adoptare a lor
11. Statutul Republicii Moldova față de UE
12. Supremația Dreptului Uniunii Europene.
13. Efectul direct al Dreptului Uniunii Europene.
14. Particularitățile izvoarelor derivate ale Dreptului UE
15. Consiliul European: evoluție competențe și reforme
16. Statutul Bancii Centrale Europene și a Sistemului European al Băncilor Centrale
17. Rolul parlamentelor naționale ale statelor membre în procesul de luare a deciziilor în UE
18. Corelația dintre dreptul intern, dreptul internațional și dreptul UE.
19. Consolidarea identității Uniunii Europene pe plan internațional în contextul Politicii Externe și de Securitate Comună.
20. RM-UE: strategii și mecanisme de integrare.
21. Noua Politică de vecinătate a UE
22. Procedura de infringement în UE
23. Principale acțiuni exercitate în fața CJUE
24. Aplicabilitatea directă a dreptului Uniunii Europene
25. Uniunea Europeană și drepturile omului

X. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Manuale

1. Paul Craig, Grainne de Burca, Dreptul Uniunii Europene, comentarii, jurisprudență și doctrină, Editura Hamangiu, București, 2009, 2014
2. Augustin Fuerea, Manualul Uniunii Europene, Editura Universul Juridic, București 2011
3. Fabian Gyula, Drept instituțional al Uniunii Europene, Editura Hamangiu, București, 2012
4. Octavian Manolache, Tratat de drept comunitar, Editura CH Beck, București, 2006
5. Suceveanu N., Buiuc S., Dreptul instituțional al Uniunii Europene. Suport de Studiu, CEP, USM, Chișinău 2013.
5. Blumann C., Dubouis L., Droit Institutionnel de l'Union européenne, 5me ed., Litec, Paris, 2012
6. Craig, P. and De Burca, G., EU Law. Text, cases, and materials, 2nd ed. Oxford, 1998.
7. Damian Chalmers, Gareth Davies, Giorgio Monti., European Union Law, Cambridge University Press, 2010
8. Jean-Claude Piris, The Lisbon Treaty, a legal and political analysis, Cambridge University Press, 2010
9. Thatham, A., Osmochescu, E., Dreptul Uniunii Europene, Editura ARC, 2003.
10. Кашкин С. Ю., Право европейского союза, 3-е издание, Учебник, Москва, Юрайт 2010
11. Энтин Л. М., Право Европейского Союза. Новый Этап Эволюции: 2009–2017 годы. – М.: Изд-во «Аксиом», 2009.

2. *Tratatele Comunității Europene și ale Uniunii Europene, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Protocoale și Declarații*

- Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, semnat în 1951, nepublicat în JO, vezi: http://www.eur-lex.europa.eu/en/treaties/treaties_founding.htm (expirat la 23 Iulie 2002; „Tratatul de la Paris”);
- Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, semnat în 1957, nepublicat în JO, vezi: http://www.eur-lex.europa.eu/en/treaties/treaties_founding.htm (în conformitate cu ultimele modificări, „Tratatul de la Roma”);
- Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, semnat în 1957, nepublicat în JO, vezi: http://www.eur-lex.europa.eu/en/treaties/treaties_founding.htm (în conformitate cu ultimele modificări, „Tratatul de la Roma”);
- Tratatul de instituire a unui Consiliu unic și a unei Comisii unice ale Comunităților Europene, semnat în 1965, JO L 152/2 („Tratatul de fuziune”);
- Actul privind alegerea reprezentanților în Adunare prin vot universal direct, semnat în 1976, anexat la Decizia Consiliului 76/787/ECSC, CEE, Euratom, JO L 278/1 1976;
- Actul Unic European, semnat în 1986, JO L 169/1 1987;
- Tratatul privind Uniunea Europeană, semnat în 1992, JO C 191/1 1992;
- Tratatul de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a Tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a altor acte conexe, semnat în 1997, JO C 340/1 1997 („Tratatul de la Amsterdam”);
- Tratatul de la Nisa de modificarea a Tratatului privind Uniunea Europeană, a Tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe, semnat în 2001, JO C 80/1 2001 („Tratatul de la Nisa”, versiunea consolidată: JO C 325/01 2002);
- Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, semnat în 2004, JO C 319 2004 (care nu a intrat în vigoare; „Tratatul Constituțional”);

- Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat în 2007, JO C 306 2007 („Tratatul de la Lisabona”, versiunea consolidată: JO C 115 2008);
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (inclusiv explicațiile cu privire la interpretarea Cartei), JO C 303 2007 (original, până la relansare: JO C 364/01 2000);

Alte tratate

- Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană <http://gov.md/libview.php?l=ru&idc=451&id=7189> .
- Acordul de Parteneriat și Cooperare Republica Moldova - Uniunea Europeană semnat la 28 noiembrie 1994, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.627-XIII din 03.11.95, în vigoare la 1 iulie 1998 <http://www.undp.md/border/RelatiileRM-UE.html>
- Protocolul de aderare a Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice din 17 martie 2010 Limba română <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333457>
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:014:0002:0004:RO:PDF;>
- Acordul privind Spațiul Aerian Comun RM-UE <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:292:0003:0037:RO:PDF>